

«ЛЮБЛЯЧОМУ ПРАВДУ, БЛАГОЧЕСТЯ Й ВІРНІСТЬ»

Петро Максимович Коренєв. На жаль, значний вклад, який внесла ця людина в дослідження історичного минулого Путивльського краю, копійка праця у важких умовах, сама пам'ять про нього десятиліттями залишалася в забутті. А саме Петро Максимович в 1918 році був ініціатором створення Путивльського музею, став його першим директором.¹

Народився П. М. Коренєв 16 січня 1869 року в Путивлі у родині державних селян.² Достовірних даних про його дитинство та юність немає, але з усього видно, що це був обдарований і допитливий юнак, який прагнув стати художником.

Першою в його житті великою художньою школою стало Московське училище живопису, скульптури та зодчества, відоме своїми блискучими педагогами та випускниками. Проте бажання ще більше удосконалити майстерність живопису та одержати академічну освіту підштовхнуло Петра Максимовича до рішення подати прохання в імператорську Академію художеств, в яку він був прийнятий у 1890 році, а з 1891 року вчився в майстерні великого російського художника професора І. Є. Рєпіна по класу історичного живопису.³

Відомо, що після закінчення Академії у 1900 році П. М. Коренєв поїхав до Пскова, де розпочав бурхливу педагогічну та художню діяльність.⁴ Мав свою майстерню, брав участь у виставках картин, одна з яких на художній виставці в Петербурзі одержала золоту медаль. За самовіддану діяльність у сфері культури Петро Максимович був нагороджений грамотою на право володіння дворянським титулом.⁵

У 1916 році за сімейними обставинами переїхав до Путивля, став викладачем малювання у Путивльському реальному училищі.⁶ Як і раніше, продовжував займатися живописом.

Незабаром відбулися жовтневі події 1917 року, настали тяжкі випробування громадянської війни. З метою захисту цінностей, творів мистецтва, що знаходилися в місті, від пограбування П. М. Коренєв у 1918 році запропонував створити музей. Ідея була підтримана повітовим відділом народної освіти, а ініціатора призначено завідувачим музеєм.

Почалась копійка робота по збиранню та зберіганню музейної колекції, коли при періодичних змінах влади цінності охоронялися співробітниками музею за чергою. Кожен день Петро Максимович з колективом стикалися із загрозою розграбування колекції, в відсутність підвід призвела до повної неспроможності евакуювання експонатів з міста. Сил було недостатньо і втрати виявилися неминучими — з 155 предметів залишилося тільки 84.⁷

Мирне життя у місті почало налагоджуватися з листопада 1919 року, та вже 3 січня наступного року делегати повітового з'їзду вчителів стали першими відвідувачами музейної експозиції.⁸

Незважаючи на постійне перекочовування музею з одного приміщення в інше (з 1921 по 1924 рік музейну колекцію переміщували по різних приміщеннях 5 разів), продовжувалась велика робота по збиранню, вивченню та збереженню унікальних експонатів.⁹

Із самого початку і в наступні роки Петром Максимовичем зібрано чудову колекцію художнього фарфору китайських, японських, західноєвропейських майстрів. Звичайно, збиралися вироби й фарфорового заводу Миклашевського, які є гордістю не тільки Путивльського, але й інших музеїв України, Росії, країн Західної Європи. Фонди постійно поповнювалися високохудожніми культовими предметами: іконами, хрестами, вишиванками на релігійну тематику, церковною літературою — такою, як Євангеліє XVII століття, чудовими виробами з дерева, в тому числі кріслом-троном Лжедмитрія I, старовинними монетами, давньоруською та середньовічною зброєю тощо. Була придбана картина відомого художника К. С. Журавльова «Жінка-модниця», яка з 1960 року знаходиться в Сумському художньому музеї і належить до його шедеврів.

Завідуючим проводилась складна робота по обліку давніх курганів, стоянок, городищ. Обстежувалися архітектурні пам'ятники і церкви, монастирі, каплиці та ін. П. М. Коренєв довго, але марно клопотав про відбудову підземних ходів міста Путивля. Постійно відстоював недоторканість будівель, котрі мали історично-культурне значення, виступав проти їх руйнування та перебудови.

Треба підкреслити, що вся ця напружена діяльність велась при мізерному фінансуванні, коли майже всі витрати на поїздки в експедиції, діловодство робилися на власні кошти директора та працівників.

А в 1922—23 роках музей повністю було знято з фінансування, Корнев з колегами працювали без зарплати.¹⁰ У 1927 році ситуація ще погіршилася. Розпорядженням Глухівського окружного відділу народної освіти музей не тільки не мав права на дотації, але й взагалі був закритий, йому загрозувало розформування.¹¹

Для Петра Максимовича настали дуже важкі часи — боротьба за збереження його дітища. Директор писав листи до Г. Петровського, звертався в Наркомосвіту, до М. Репіної. У тому ж році Всеукраїнський археологічний комітет заборонив закривати заклад — тривала боротьба закінчилася перемогою.

У 1932 році П. Корнев був запрошений для участі в археологічних розкопках Мезинської палеолітичної стоянки в Чернігівській області.¹² Це була остання велика подія у його житті. 30 травня 1934 року, Петро Максимович помер від серцевого нападу.

На ордені Святої Анни, яким П. М. Корнев був нагороджений в 1908 році, є напис: «Любящим правду, благочестие и верность». Цим словам повністю відповідали життя та діяльність цієї чудової й талановитої людини.

Джерела та література:

- 1 Паспорт Путивльського краєведческого музею. — 1936.
- 2 Російський державний історичний архів. — Ф. 789. — Оп. 11. — Д. 15. — Л. 29.
- 3 РД1А — Ф. 789. — Оп. 11. — Д. 15. — Лл. 37—40.
- 4 Памятная книжка на 1911—1912 гг. — Псков, 1912. — С. 57, 76, 79.
- 5 Памятная книжка на 1913. — Псков, 1913. — С. 82, 95, 137.
- 6 Державний архів Псковської області. — Ф. 125. — Оп. 1. — Д. 238. — Л. 16; там же. — Ф. 127. — Оп. 1. — Д. 121. — Л. 91.
- 7 Паспорт Путивльського краєведческого музею. 1936. — С. 2.
- 8 Там само. — С. 2.
- 9 Там само. — С. 3.
- 10 Виписка з історії Путивльського краєзнавчого музею 1918—1935 рр. — Архів Путивльського краєзнавчого музею.
- 11 Там само.
- 12 Там само.

